N°. 69. 1853.

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 28 AUGUSTUS.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 25sten Augustus.

Het verblijf van den Keizer en de Keizerin te Dieppe, geeft aldaar aanleiding tot vele feesten. HH. MM. zouden er nog eenige weken verblijven en vervolgens Compiègne en Fontainebleau bezoeken.

's Keizers Oom, Prins *Jerôme*, is naar Havre vertrokken en zou van daar naar Dieppe gaan.

— Het Fransche gouvernement is tot het besluit gekomen, om de afzonderlijke opsluiting, waar die in de huizen van detentie reeds ingevoerd was, geheel af te schaffen; een besluit hetwelk velen bevreemdt na de voor het cellulair gevangenisstelsel gunstige verslagen van het bestuur der nieuwe gevangenis voor preventive opsluiting te Parijs; deze verslagen roemden de zedelijke uitwerking der afzondering, en vermelden slechts één nadeelig gevolg daarvan, te weten eene niet onbeduidende toeneming van het aantal zelfmoorden.

— De Munt te Parijs ontvangt thans zoo veel goud ter vermunting dat zij niet zoo spoedig aan al de bestellingen voldoen kan; zij heeft den termijn in welken zij het metaal vermunt en teruggeeft, wederom met drie dagen verlengd en thans op 65 dagen gesteld.

— De Fransche Regering blijft hare aankoopen van granen en meel voortzetten; men berekende heden ter Beurs dat deze crisis de schatkist meer dan 300 millioenen francs zal kosten.

— Aan de Parijsche Beurs verwachtte men eenige mededeeling van regeringswege ter bevestiging der hoop op eene spoedige minnelijke vereffening van het Turksch-Russisch geschil. Doch het officiële blad zwijgt van die zaak en eveneens de half-officiële bladen. Men maakte hieruit op, dat er nog niets stelligs mede te deelen was; en dit weêrhield Dingsdag il. de verdere rijzing der Fransche staatsfondsen; de Fransche spoorwegaandeelen bleven echter vast op hunne verhoogde prijzen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 26sten Augustus.

Na de huwelijksplegtigheid in de St. Gudule-kerk Maandag ll., heeft de Koninklijke Familie zich naar het Paleis begeven en de Koning op het balcon de nieuwe Hertogin van Braband aan de volksmenigte voorgesteld, terwijl de lucht van vreugdegejuich daverde. Wegens de ontzettende volksmenigte konden de troepen, behalve alleen de kavallerie, niet defileren. Des middags was er groot diner ten hove des avonds was de geheele stad prachtig verlicht.

Dingsdag bereikte de Aartshertogin *Maria Henriette* haren achttienden verjaardag. Op den middag begaven de Hertog van Braband, de Graaf van Vlaanderen en Prinses *Charlotte* zich tot de Hertogin om haar fraaije bloemruikers aan te bieden.

Des middags had door de straten der stad de groote gekostumeerde historische optogt plaats, welke allerprachtigst was; het was echter te betreuren dat dit gedeelte der feesten niet door schoon weder werd begunstigd. In weerwil van het regenachtig weder hebben de Hertog en de Hertogin van Brabant zich in een open rijtuig naar de Grand' Place begeven, om daar den optogt te zien defileren, en toen de stoet het paleis voorbijtrok, bevond de gansche Koninklijke familie zich op het balkon. De Vorstelijke personen werden voortdurend met veel geestdrift begroet.

Gisteren, de laatste der feestdagen, was het weder niet veel gunstiger; hetgeen zeer te betreuren was wegens het groote concert dat op de Grand Place zou gegeven worden en voor de illuminatie des avonds.

— Het onweder dat Dingsdag morgen woedde heeft ook in België op vele plaatsen schade aangerigt. In een der polders nabij Antwerpen zijn vier schuren door den wind omvergeslagen en is een rund in eene sloot geworpen en verdronken. In den Brabandschen polder zijn mede een huis en schuur ingestort. Honderde boomen zijn in de omstreken van Beveren, Sint Nicolaes, Stekene enz. ontworteld. Ook uit Gent, Charleroy, Brugge en vele andere plaatsen wordt gewag gemaakt van schade, door het onweder aangerigt.

— Zondag hebben voor het eerst alhier stierengevechten plaats gehad, welke door ongeveer zesduizend toeschouwers werden bijgewoond, doch niet veel genoegen gaven.

— Te Parijs is dezer dagen een vlugschrift van een ongenoemd schrijver uitgekomen getiteld: «Belgie en het Oostenrijksche huwelijk.» Aan dit geschrift wordt in Belgie eenig politiek gewigt gehecht omdat het terstond door een der ministeriële Parijsche bladen, de *Constitutionnel*, in een breedvoerig artikel is aangekondigd.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 27sten Augustus.

In de op den 27 Augustus jl. in het openbaar gehouden Vergadering van den Gemeente-raad, welke werd bijgewoond door negen leden, werd na goedkeuring der Notulen van den 4. en 11. dezer maand.

A. Door Burgem. en Weth. overgelegd de bij hen van den Gemeente-Ontvanger ingekomen rekening dezer Gemeente over de dienst van 1851, alsmede de verantwoording wegens het kazernerings-fonds der Brigade Maréchaussee over dat zelfde jaar.

Besloten die rekeningen volgens art. 219 der Gemeentewet, gedurende 14 dagen voor het publiek ter visie te leggen, en benoemd de Heeren *van der Burgh*, *de Man* en *Loonen*, om de commissie uit te maken, tot onderzoek en rapport.

B. Door Burgem. en Weth. overgelegd eenen staat van eenige over de dienst van 1852 gedane uitgaven, welke alvorens die dienst finaal kan worden gesloten, alsnog moeten worden geregeld.

Besloten die uitgaven te bestrijden uit de op de dienst van 1852 voorhanden gelden en het besluit daartoe te onderwerpen aan de goedkeuring van Gedep. Staten.

C. Door Burg. en Weth. ter voldoening aan art. 203 der Gem. wet, aangeboden de Begrooting der Inkomsten en Uitgaven dezer Gemeente voor 1854, met eene Memorie van toelichting en daartoe behoorende bescheiden.

Besloten die begrooting gedurende 14 dagen voor het publiek ter inzage voorhanden te liggen, om later behandeld te worden.

D. Besloten dat het onderzoek der ingekomen geloofsbrieven van de ten gevolge der periodieke aftreding, nieuw benoemde Raadsleden, zal plaats hebben op den dag der aftreding zelve, zijnde 6. September aanstaande, doch wordt eene Commissie benoemd bestaande uit de Heeren *Masboom*, *Verlegh* en *Van Mens*, tot onderzoek van den mede ingekomen geloofsbrief van den Heer Mr. *C. A. van Dam*, die in plaats van den Heer *Gulié*, moetende aftreden in 1857, is gekozen.

Op het rapport dier Commissie, na eene herlezing, ... dat die geloofsbrief is in orde bevonden, wordt tot de toelating van den Heer *Van Dam* besloten, en hem, met inachtneming van het bepaalde bij art. 38 der Gem. wet ter eene volgende Vergadering zitting te doen verleenen.

E. Ten gevolge het door den Heer Mr. *C. Pels Rijcken*, schriftelijk te kennen gegeven verlangen, om naar aanleiding van art. 90 der Gemeentewet, gedurende zijne ongesteldheid als Wethouder dezer Gemeente tijdelijk te worden vervangen; Wordt uit hoofde de Heer Mr. *J. F. C. J. de Roy*, ingevolge vroegere bepaling, thans als zoodanig fungeert, — de heer *A. Loonen Czn.*, benoemd om bij absentie van den Heer Burgemeester, de functiën van Wethouder waar te nemen; terwijl op voorstel van den Voorzitter, tevens wordt besloten om genoemden Heer *Loonen* tijdelijk toe te voegen als Ambtenaar van den Burgerlijken stand gedurende de ongesteldheid van gem. Heer *Pels Rijcken*.

F. Eene missive van den Heer Mr. *P. J. J. Hollingérus Pijpers* die daarbij te kennen geeft, dat hij tengevolge zijner benoeming, tot Lid van Gedep. Staten dezer Provincie, zijn ontslag neemt als Lid van den Raad dezer Gemeente. — Voor informatie aangenomen.

G. Medegedeeld door den Voorzitter een besluit van den Souvereinen Vorst der Vereenigde Nederlanden, van den 20. September 1814, No. 52, waarbij is bepaald dat het onderhoud der gedeelten van de groote wegen of zoogenaamde traversen door de steden loopende uitsluitend moet komen ten laste dier steden; en waaruit tevens blijkt dat voor zoo veel de plattelands gemeenten betreft, dit onderhoud aan den Staat behoort.

Onder opdragt aan Burg. en Weth. om ingevolge de bepaling der Gem. wet, steeds voor het noodzakelijk onderhoud der hierbedoelde wegen te zorgen, wordt deze mededeeling provisioneel voor informatie aangenomen, zullende het voorschreven besluit inmiddels circuleren.

H. Nadat deze openbare Vergadering in eene geheime Zitting was veranderd, wordt na ophef dezer laatste, in het openbaar behandeld het verzoek van den Conrector der Latijnsche Scholen, om door het daarstellen voor eigen rekening eener afdeeling van moderne Talen en Wetenschappen, eene uitbreiding van Onderwijs aan die Scholen te mogen geven.

Na mededeeling der daarop ingewonnen berigten zoo van Curatoren der Latijnsche Scholen als van de plaatselijke School-Commissie en verdere daartoe betrekkelijke Stukken, wordt besloten aan den adressant te kennen te geven dat er geene termen zijn gevonden om in het door hem gedane verzoek te treden en dat mitsdien hetzelve is gewezen van de hand.

De Vergadering is hierop gescheiden op reces tegen Woensdag aanstaande des voormiddags ten 10½ ure.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag.

Aan de orde is de voortzetting der beraadslaging over art. 5 van het wetsontwerp tot regeling van het toezigt over de onderscheidene kerkgenootschappen: » Sijnodale vergaderingen en hoofden, die kerkgenootschap-

pen vertegenwoordigen of besturen, behoeven Onze goedkeuring op de plaats van vestiging. Voor zoo veel deze goedkeuring bij de afkondiging dezer wet nog niet is verleend, wordt, na met gehouden overleg, door Ons, den Raad van State gehoord, over de geschiktheid der aanwezige vestigingsplaats uitspraak gedaan. Alleen in het belang der openbare orde en rust en bij een met redenen omkleed en openbaar gemaakt besluit kan eene aangewezen vestingsplaats als zoodanig door Ons ongeschikt worden verklaard."

De heer *Strens*, acht zich verpligt zijne bezwaren tegen het artikel in het midden te brengen; zij zijn van tweeërlei aard: in de eerste plaats belemmert, naar zijn oordeel, dit artikel de vrijheid der godsdienst; ten andere ligt in dit artikel opgesloten de overtreding van het beginsel, dat eene wet geene terugwerkende kracht mag hebben.

De minister van Justitie verdedigt het artikel tegen de daartegen geopperde bezwaren en uit in den loop zijner rede de volgende verklaring: *De Regering heeft op dit oogenblik niets tegen de plaatsen, waarop de Bisschoppen op dit oogenblik zijn als vestigingsplaatsen, over andere plaatsen kan nog overleg noodig zijn.*

Verscheidene leden voeren nog het woord en ten slotte wordt het artikel onveranderd aangenomen met 40 tegen 28 stemmen.

Art. 6 komt daarop in behandeling; het luidt dus:

» De bedienaren der openbare godsdienst dragen het gewaad voor kerkelijke plegtigheden of bij de uitoefening van de openbare godsdienst in hun kerkgenootschap gebruikelijk, niet dan binnen gebouwen en besloten plaatsen; of daar waar de openbare godsdienstoefening, naar het 2de lid van art. 167 der Grondwet, is toegelaten. «Na eenige discussie wordt het artikel onveranderd aangenomen met 41 tegen 27 stemmen.

Vervolgens wordt beraadslaagd over art. 7, welk artikel daarna met met 44 tegen 24 stemmen onveranderd wordt aangenomen. Het artikel luidt dus: » Elke oprigting of inrigting van een gebouw tot uitoefening van de openbare godsdienst, binnen den afstand van twee honderd ellen van eene bestaande kerk, vereischt in het belang der openbare orde een onderzoek omtrent de plaats van vestiging. Voor dat de oprigting of inrigting wordt toegelaten, wordt daaromtrent door het gemeentebestuur beslist. Deze beslissing is vatbaar voor een beroep op Gedeputeerde Staten en bij bezwaar, ook tegen de beslissing van deze, wordt hunne uitspraak aan Onze eindbeslissing onderworpen. Het besluit door Ons te nemen, na den Raad van State te hebben gehoord, wordt met redenen omkleed en openbaar gemaakt. Wanneer de oprigting of inrigting zonder verlof plaats heeft gehad, wordt het gebouw gesloten."

Art. 8, wordt, ingevolge een amendement van den heer *van Heiden Reinestein*, vastgesteld als volgt: » Het klokkengelui tot viering van kerkelijke plegtigheden of om de ingezetenen tot de godsdienstoefening op te roepen, kan in gemeenten waar kerken van meer dan één kerkgenootschap zijn, in het belang der openbare orde en rust, door Onzen Commissaris in de provincie worden verboden. Klokkengelui tot andere einden heeft geen plaats dan met vergunning der plaatselijke politie." — Dat amendement wordt aangenomen met 47 tegen 21 stemmen en het aldus gewijzigd art. met 42 tegen 26 stemmen. Een amendement van den heer *Hoffmann*, op hetzelfde art. 8, wordt verworpen met 42 tegen 26 stemmen, en de heer *van Deinse* trekt een amendement om ook trommelslag en hoorngeblaas in art. 8 op te nemen, later weder in.

In de zitting van Donderdag was Art. 9 aan de orde. Door de heeren *van Hoëvell* en *Akerlaken* worden eenige inlichtingen gevraagd betrekkelijk de uitvoering der wet. De Minister van Justitie zegt in antwoord daarop dat het moeijelijk valt te bepalen wat bij de toepassing en uitvoering dikwerf in aanmerking zal moeten komen; hij houdt zich overtuigd dat geen officier van justitie, in gevolge Artikel 3, eene vervolging zal instellen, dan wanneer het blijkt dat de overtreding *opzettelijk* heeft plaats gehad; het openbaar ministerie handelt in dergelijke gevallen steeds met de grootste voorzigtigheid.

In stemming gebragt is art. 9 met 36 tegen 23 stemmen aangenomen. Het luidt aldus: » Hij die aan deze wet niet voldoet, hare voorschriften overtreedt, of elders dan art. 167 der Grondwet toelaat, de openbare godsdienst uitoefent, wordt verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld en veroordeeld in de kosten.

Daarop licht de heer *Godefroi* het amendement toe van de heeren *van Rappard* en *Elout van Soeterwoude*; het strekt om de laatste zinsnede van Art. 10 te doen vervallen, houdende: «Geene vervolgingen kan door de officieren van justitie worden ingesteld, dan op magtiging van den procureur-generaal, onder wiens bevelen zij staan. Over dit amendement ontstaat eene discussie.

Ten gevolge van een voorstel van den Minister van Justitie is het amendement derwijze veranderd, dat achter de laatste zinsnede zullen volgen de woorden: » of op last der regters in de gevallen, voorzien bij art. 31 van het Wetboek van Strafvordering en art. 73 van de wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie." Dit amendement is aangenomen met 39 tegen 24 stemmen. Art. 10 is alzoo gewijzigd aangenomen met 38 tegen 25 stemmen; het luidt als volgt: » De officieren van justitie, bij de arrondissements-regtbanken eischen, overeenkomstig met de bepalingen van art. 854 van het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering, voor de regtbank, ter burgerlijke teregtzitting, de toepassing van het voorgaand artikel. Geene vervolging kan door hen worden ingesteld dan op magtiging van den Procureur-Generaal, onder wiens bevelen zij staan, of op last des regters, in de gevallen voorzien bij art. 31, van het Wetboek van Strafvordering en art. 73 van de wet op de regterlijke organisatie en het beleid der justitie."

Art. 11 geeft tot geene discussie aanleiding en wordt met 40 tegen 23 stemmen aangenomen; het luidt aldus: » Van het vonnis wordt appel, van het arrest cassatie toegelaten."

Art. 12 luidde aldus: » De behandeling der zaak heeft in eersten aanleg en hooger beroep plaats met gesloten deuren indien de regter dit raadzaam oordeelt of de beklaagde het verlangt. De gedaagde kan zich door een raadsman doen bijstaan." — De Minister van Justitie brengt eene wijziging in dit artikel, daartoe strekkende om de woorden: » of de beklaagde het verlangt " te doen wegvallen. — De heer *van Hoëvell* meent dat dan wel de geheele eerste alinea kan wegvallen. De regter kan toch, als hij het raadzaam oordeelt, eene zaak met gesloten deuren doen behandelen. — De heer *Godefroi* ondersteunt dat gevoelen. — De Minister kan zich met die meening vereenigen, zoodat het artikel alleen uit de laatste alinea zal bestaan. — In eenwege gebragt wordt het aldus gewijzigd artikel verworpen met 44 tegen 24 stemmen.

Art. 12 nieuw (oud 13) is toen in behandeling genomen. Gelijk het door de Regering was voorgedragen, luidde het aldus:

«Hij, die na eene eerste veroordeeling andermaal wordt verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld, wordt bij hetzelfde vonnis ontzet van de regten opgenoemd in art. 42 van het Strafwetboek, voor «den tijd van drie tot tien jaren.

«Bij derde of latere veroordeeling wordt de overtreder daarenboven tot «gevangenisstraf van minstens zes maanden en hoogstens twee jaren, veroordeeld."

De heeren *van Rappard*, *Godefroi* en *Elout van Soeterwoude* hadden voorgesteld het aldus te lezen:

«Hij, die na eene eerste overtreding andermaal wordt verklaard in strijd met de wet te hebben gehandeld, kan bij iedere volgende overtreding bij hetzelfde vonnis worden veroordeeld tot ontzetting van de regten opgenoemd in art. 42 van het Strafwetboek, voor den tijd van *drie* tot *tien* jaren, of tot gevangenis van eene maand tot twee jaren, te zamen of afzonderlijk."

In den loop der beraadslagingen hebben dezelfde heeren voorgesteld het artikel te doen luiden als volgt:

«Die, na eenmaal ter zake van overtreding dezer wet te zijn veroordeeld, zich aan herhaling daarvan schuldig maakt, wordt gestraft met schorsing in de uitoefening zijner staatsburgerlijke regten voor den tijd van drie tot tien jaren, en tot gevangenis van ééne maand tot twee jaren, te zamen of afzonderlijk."

Op eene aanmerking van den heer *de Kempenaer*, zijn de woorden «*tot* gevangenis" veranderd in «*met* gevangenis" en op eene andere van den heer *van Goltstein* «staatsburgerlijke regten" in «burgerschapsregten."

Het voorstel der heeren *van Rappard*, *Godefroi* en *Elout van Soeterwoude* werd met 41 tegen 27 stemmen aangenomen.

Het nieuwe artikel 12 in de plaats van het oude artikel 13 der Regering gesteld, is met 43 tegen 25 stemmen aangenomen.

Het Art. 13 (oud 14) luidende:

«De regtsgedingen krachtens het voorgaand artikel ter zake van herhaalde overtreding gevoerd, worden, behoudens het bepaalde in art. 12, op de gewone wijze voor den gewonen strafregter behandeld."

heeft de Minister van Justitie ten gevolge van de verwerping van art. 12, geligt de woorden: «behoudens het bepaalde in art. 12" terwijl hij verklaarde geene bedenking te hebben tegen de door de heeren *van Rappard*, *Godefroi* en *Elout van Soeterwoude* op dit artikel voorgestelde bijvoeging: «De vervolging wegens overtredingen van deze wet verjaart door verloop van twee jaren." Die bijvoeging is met 54 tegen 13, en het aldus gewijzigde artikel met 45 tegen 23 stemmen aangenomen.

Over art. 14 (oud 15) heeft slechts eene korte woordenwisseling plaats gehad tusschen den Minister van Justitie en den heer *Elout van Soeterwoude*, waarna het onveranderd met 43 tegen 25 stemmen is aangenomen.

Het luidt als volgt: «Bij het in werking komen dezer wet zijn, behoudens de bepalingen der wetten en reglementen bedoeld in art. 167 der Grondwet, afgeschaft de wet van 18 Germinal jaar X en alle andere met de tegenwoordige wet strijdige bepalingen."

De beweegredenen van het ontwerp zijn zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd. Zij luiden aldus:

» Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is eenige wettelijke bepalingen vast te stellen ter uitvoering van onderscheidene voorschriften van het VIde hoofdstuk der Grondwet en ter vervanging van op dit ontwerp bestaande verordeningen, opdat Wij gelijk bescherming aan alle kerkgenootschappen in het Rijk kunnen verleenen, en waken, dat zij zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat,

» Zoo is het", enz.

De heer *van Voorst* wenschte de beweegredenen aldus gelezen te zien;

» Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodig is eenige » bepalingen vast te stellen ter uitvoering van het VIde hoofdstuk der » Grondwet, zoo is het" enz.

Dat voorstel werd echter niet genoegzaam ondersteund, en niet in behandeling genomen.

Na de beraadslagingen over de onderscheidene artikelen en beweegredenen is *het wets-ontwerp tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen* in zijn geheel in stemming gebragt en daarbij *met 41 tegen 27 stemmen aangenomen.*

Vóór hebben gestemd de heeren: van Deinse, Rijk, Schimmelpenninck, Engelen, Taets van Amerongen, Bosscha, Elout van Soeterwoude, van Rappard, Sander, Sleeswijk Vening, Stolte, van der Poel, van Lynden, Godefroi, Schimmelpennink van der Oije, Bieruma Oosting, van Voorst, van Reede van Oudtshoorn, de Kempenaer, van Franck, Donker, van Akerlaken, Hoekwater, van der Brugghem, Schuurbeque Boeije, Wintgens, Dirks, van Goltstein, van Lennep, Baud, van Asch van Wijck, Groen van Prinsterer, Hoffman, Mackay, Rochussen, van Heiden Reinestein, Slicher van Domburg, van Foreest, Gevers van Endegeest, de Brauw en de Voorzitter.

Tegen hebben gestemd de heeren: de Poorter, Luijben, Zylker, Blaupot ten Cate, van den Heuvel, van der Veen, Ter Bruggen Hugenholtz, van Eck, de Lom de Berg, Hengst, van Bosse, van Nispen van Sevenaer, Bots, Beens, L. D. Storm, Jespers, de Man, Westerhoff, Meeussen, van Hoëvell, Reinders, Dommer van Poldersveldt, van Wintershoven, Strens, Sloet tot Oldhuis, Thorbecke en Storm van 's Gravesande.

De Vergadering is daarop tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— In de zitting van Woensdag is namens den Koning, het ontwerp nopens het bouwen en planten binnen den omtrek van vestingen, uit hoofde van den weinig beschikbaren tijd, ingetrokken.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van gisteren, heeft de Voorzitter berigt dat door de afdeelingen benoemd zijn; tot hare voorzitters, de heeren: *Cost Jordens*, *Borski*, *van Beeck Vollenhoven* en *Blankenheim*: tot hare onder-voorzitters, de heeren: *van Eysinga*, *Insinger*, *van Nispen van Pannerden* en *van Rijckevorsel*.

In deze zitting is ingekomen het op gisteren door de Tweede Kamer aangenomen wets-ontwerp regelende het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen, dat naar de afdeelingen is verzonden om aldaar te worden onderzocht.

De commissie van rapporteurs voor de wets-ontwerpen: tot naturalisatie van zeven en veertig personen; tot het openen van een nieuwen termijn

voor de formaliteiten bedoeld bij art. 9 der wet van 28 Julij 1852, tot verlenging van den termijn bedoeld bij art. 293 der gemeentewet, en tot verzekering der uitvoering van voorschriften van sommige plaatselijke verordeningen, hebben haren verslagen ter tafel gebragt. De Kamer heeft beslist dat over die wetsontwerpen achtereenvolgens op aanstaanden Maandag aan te vangen om één ure, zal beraadslaagd worden.

— Volgens het dagblad de *Grondwet* heeft de Tweede Kamer der Staten-Generaal in committé-generaal besloten de notulen publiek te maken van het verhandelde in een vroeger committé, over het bekend besluit dier Kamer, om na de sluiting dezer Zitting geene parlementaire stukken meer aan de dagbladen af te staan. Ook de stemming daarover zou te gelijkertijd worden medegedeeld.

— Over het verslag van den Minister van Binnenlandsche Zaken nopens den staat der hooge, middelbare en lagere scholen in 1851—1852, heeft eene commissie, bestaande uit de heeren *Groen van Prinsterer*, *Sloet tot Oldhuis*, *van Nispen van Sevenaer*, *de Kempenaar* en *van Göltstein*, op den 17 Augustus, rapport aan de Kamer uitgebragt, hetwelk gedrukt, rondgedeeld en aan den Minister toegezonden is. Zij klaagt daarin, dat het verslag, hetwelk haars inziens voor rekening van het vorig Ministerie komt, nog niet geheel volledig is, ofschoon, nevens het andere opgenomen, nu ook nog voor het eerst berigt is gegeven omtrent de Kweekschool voor de Zeevaart te Amsterdam, en het instructie-bataillon te Kampen. Verder worden een paar onnaauwkeurigheden aangewezen, althans een paar punten, omtrent welke het verslag niet strookt met de daarbij gevoegde tabellen, en wordt nader aangedrongen het reeds door vorige commissien geopperde denkbeeld, dat de Regering hare eigene zienswijze over het onderwijs op en de inrigting van de verschillende scholen zou te kennen geven, en niet eene bloote verzameling der bij haar ingekomen berigten. Omtrent het hooger onderwijs wenscht de commissie in een volgend verslag iets te vernemen wegens de aanleiding en eerste werking van het Koninklijk besluit van 4 Augustus ll., en wegens de redenen van den achteruitgang van eenige gymnasien, inzonderheid den 2de afdeeling. Omtrent het lager onderwijs vraagt zij, waarom Noord-Braband veel meer aan toelagen voor onderwijs heeft genoten dan eenige andere provincie?

— Door den Minister van Marine zijn, met den eersten September aanstaande, benoemd tot adelborsten voor de eigentlijke zeedienst bij de Koninklijke Academie voor de zee- en landmagt, te Breda: *S. Kraijenhoff* en *H. S. van Walree*.

— Naar men verneemt zal met 1°. November de tweede militaire administratie en directie van Nijmegen naar Utrecht worden verplaatst.

— Naar men verneemt zullen zich twee hoofdofficieren van het wapen der kavallerie bij het Nederl. leger, van wege het Gouvernement, naar het kamp te Olmutz begeven, om aldaar tegenwoordig te zijn bij de uitvoering der groote manoeuvres.

— Te Utrecht beijvert alles zich om het verblijf des Konings aldaar luisterrijk te maken. Door de burgerij zal Z. M. een groot feest worden aangeboden, de regeling waarvan de heeren *Nahuys*, *Voswinkel Dorselen* en *de Muralt* is opgedragen. Het zal gegeven worden in de Maliebaan, waar de noodige ruime lokalen zullen worden opgerigt, en zal bestaan in twee afdeelingen: eene matinée musicale en eene avondpartij met illuminatie en vuurwerk.

— Naar men verneemt wordt H. M. de Koningin Weduwe tegen den 15den September aanstaande van HD. buitenlandsche reis op het kasteel te Soestdijk terugverwacht.

— De Gemeenteraad van Dordrecht heeft *f* 4000 beschikbaar gesteld voor de feestelijkheden ter gelegenheid der aldaar te houden vergadering en tentoonstelling der Hollandsche Maatschappij van Landbouw.

— Wederom zijn ruim 1273 bunders gronds van den Haarlemmermeerpolder verkocht voor eene som van *f* 742,450.

— Volgens het verslag, uitgebragt door de staatscommissie tot onderzoek en overweging van de doelmatigheid en uitvoerbaarheid der indijking en droogmaking van de Lauwerzee, zou de onderneming binnen vier en een half jaar of vijf zomersaizoenen kunnen voltooid zijn, terwijl de kosten op vier en een half millioen gulden worden geraamd; daar tegenover staat dat alleen door landaanwinning en landverbetering eene bate van omstreeks vier millioenen zal worden verkregen; zoodat de kosten dit dadelijk voordeel slechts met een half millioen zouden overschrijden.

— Uit verschillende plaatsen in de provinciën wordt berigt dat er even zwaar weder heeft gewoed als alhier heeft plaats gehad. Te Zaandam sloeg de bliksem in den pelmolen *de Kweeker*, die daardoor in brand geraakte. Te Ouderkerk aan den IJssel was het onweder vergezeld van hagel en sterke rukwinden. In den molen van Rijswijk onder die gemeente sloeg de bliksem in den kap, baande zich een weg tot in het woonvertrek van den molenaar, alwaar deze zich met vrouw, zes kinderen en een arbeider bevonden; verbrijzelde de tafel waarom allen gezeten waren, met alle zich in die kamer bevindende meubelen en sloeg den arbeider op de plaats dood. Ook te Bergen op Zoom is de hagelslag geweldig geweest. Men vond stukken ijs ter grootte zelfs van een vuist; vele glazen en steenen dakpannen zijn stuk geslagen. De landman die zich vleide met een gunstigen oogst, ziet zijne uitzigten vernietigd, want de boekweit is ook daar nagenoeg geheel vernield en de haver heeft zeer veel geleden. Ook te Capelle (Langstraat) is door den hagelslag aan de boekweit groote schade toegebragt. Te Zalt-Bommel kwam ten 8 ure de onweders-bui uit het N. W. opzetten, dreef vervolgens meer N. oostelijk met een noordenwind, en ontlastte zich in een hevigen stortregen, vergezeld van hagelsteenen en stukken ijs, waaronder er waren die ruim $3^{1}/_{2}$ ned. ons wogen. Ook in Overijssel en Zeeland heeft het zwaar gehageld. Te Dalfsen o. a. werd het des morgens ten half 9 ure zoo donker, dat de ambachtslieden hunne werkzaamheden een half uur moesten staken en men in sommige woningen licht ontstak.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 21 Aug. tot en met 27 Aug. 1853. 8 mann. 0 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 21 Aug. tot en met 27 Aug. 1853. 4 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 21 Aug. tot en met 27 Aug. 1853. 4 mann. 0 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, den 26. Augustus.

TARWE tot verhoogde prijzen met belangrijken handel; verkocht in entr. 129, 130 ℔ witb. Poolsche *f* 390, *f* 395, 128 ℔ bonte dito *f* 380; 127 ℔ dito *f* 375, *f* 376, *f* 380; 126 ℔ dito *f* 376; 129 ℔ Norder *f* 370; in consumptie: 125 ℔ b. Poolsche *f* 370, *f* 365; 126 ℔ ger. dito *f* 350; 131 ℔ roodb. dito *f* 385; 121 ℔ Vries. *f* 315; 129 ℔ bonte Poolsche *f* 390.

Nieuwe gedroogde ROGGE *f* 2 lager; ongedr. prijshoudend; verkocht in entr.: 118 ℔ N. Petersb. *f* 222; 122 ℔ Pruiss. *f* 227 aan de Zaan; in cons.: 122 ℔ Pruiss. *f* 238; 120 ℔ Donau *f* 237; in veiling 44 last Odessa 113/114 ℔ *f* 210, *f* 212.

GERST en HAVER zonder handel.

BOEKWEIT een doen: 121 ℔ Holst. *f* 224.

KOOLZAAD willig: Betuwsch 67 P. vl.; op 9 vaten Olie te leveren: in Sept. eerstk. 74 P. vl.; in Oct. eersk. $74^{1}/_{2}$ P. vl.; in Nov. eerstk. 75 P. vl.; in Dec. eerstk. $75^{1}/_{2}$ P. vl.; in April eerstk. 74 P. vl.

LIJNZAAD zonder handel.

RAAPOLIE op nieuw williger: op 6/w. *f* 41; Vlieg. *f* 40; 1 Sept. eerstk. *f* 40 à *f* $39^{7}/_{8}$; 1 Oct. eerstk. *f* $40^{3}/_{4}$; 1 Nov. eerstk. *f* 41; 1 Dec. eerstk. *f* 41; 1 Mei eerstk. *f* 41.

LIJNOLIE ruim prijshoudend: op 6/w. *f* $33^{1}/_{2}$; Vlieg. *f* $32^{1}/_{4}$ à $^{1}/_{2}$; in Sept. eerstk. *f* 32 à $^{1}/_{4}$; in Oct., Nov. en Dec. eerstk. *f* $32^{4}/_{8}$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* $39^{1}/_{4}$; Vlieg. *f* $38^{1}/_{4}$.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 80 à *f* 85. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* 11 à $13^{1}/_{2}$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA

VAN DEN 26. AUGUSTUS 1853.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van *f*	0,00	tot *f*	0,00.
Het dito dito Rogge Oude	» »	0,00	» »	7,90.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» »	0,00	» »	7,90.
Het dito dito Boekweit Oude	» »	0,00	» »	0,00.
Het dito dito Boekweit	» »	0,00	» »	0,00.
Een dito pond Boter			»	0,80.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f*	1,80	tot *f*	2,90
Het 1000 Eiken Telhout			»	2,50.
Het 1000 Doof Hout			»	2,00.
De kar Spaanders			»	2,90.
De » Struiken			»	3,00.
De 100 Mutsaard			»	3,00

221ste STAATS-LOTERIJ.

EERSTE KLASSE.

3e TREKKING. N°. 13887, *f* 20,000; N°. 11447, *f* 2500; N°s. 3581, 4072, 10060, 14972, 15849, ieder *f* 1000.

4e —— N°. 13356, *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (26 *Augustus*) was de fondsnotering: Ned. $2^{1}/_{2}$ pCt. $63^{9}/_{16}$, $^{5}/_{8}$, $^{9}/_{16}$; 3 pCt. $76^{1}/_{2}$, $^{9}/_{16}$; 4 pCt. $95^{1}/_{2}$, $^{5}/_{8}$, $^{1}/_{2}$; 4 pCt. $95^{3}/_{8}$; Amort. Sijndik. $3^{1}/_{2}$ pCt. $94^{5}/_{8}$; Handelm. $4^{1}/_{2}$ pCt. 130; Haarlemmerm. 5 pCt. $107^{3}/_{4}$; Maatschappij van Weld. 4 pCt. 89; Belgie $2^{1}/_{2}$ pCt. 53, $^{1}/_{16}$; Spanje Onbep. St. 1 pCt. $23^{5}/_{16}$, $^{7}/_{16}$, $^{3}/_{8}$; 3 pCt. $47^{7}/_{8}$, $^{15}/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $43^{7}/_{16}$, $^{1}/_{2}$; Coup. $6^{7}/_{16}$, $^{5}/_{8}$; Portugezen te Londen 3 pCt. $40^{13}/_{16}$, $^{7}/_{8}$; dito Uitgest. $17^{5}/_{8}$, 18; Rusland 5 pCt. $109^{1}/_{8}$, $^{1}/_{4}$; dito 1828—29 $108^{3}/_{4}$, $^{7}/_{8}$; Certif. 1831—33 $98^{1}/_{4}$; 4 pCt. bij *Stieglitz* $92^{1}/_{4}$; Polen Certif. 4 pCt. 87; Oostenrijk Metall. $82^{1}/_{2}$, $^{13}/_{16}$; 5 pCt. $82^{5}/_{8}$; Nieuwe 1847 $42^{5}/_{16}$, 43; dito 1851—52 $42^{13}/_{16}$, $^{7}/_{8}$; Nieuwe 5 pCt. $95^{1}/_{4}$, $^{5}/_{16}$.

Advertentiën.

** Getrouwd:

R. C. RAMAER
en
C. J. BOS.

BREDA,
25 Augustus 1853.

Eenige Kennisgeving.

ILLUMINATIE-LANTAARNS,

à 16 Cent per stuk,

bij F. SMITS, Korte Brugstraat, N°. 394.

** Met dankbetuiging voor de langdurige begunstiging, heb ik de eer te berigten, dat ik naar *'s Gravenhage* vertrek en mij voor het WASSCHEN van SHAWLS enz. bij voortduring aanbeveel, vooral omdat ik aan niemand mijne behandelingswijze geleerd heb. Alles wordt *vrachtvrij* terug gezonden.

BREDA,
27 Aug. 1853.

J. C. F. MARKENSTIJN,
geb. VAN BIJLEVELD.

Adres bij den Heer P. A. VAN BIJLEVELD, op het Binnenhof, te *'s Hage*.

H. HILBRANDS,

Brugstraat, hoek van de Visscherstraat, Wijk C, N°. 24.

Beveelt zich bij deze aan tot het WASSCHEN van alle ZIJDEN, WOLLEN EN KATOENEN STOFFEN, als: SHAWLS, JAPONS, BROEKEN, VESTEN, GORDIJNEN, TAFELKLEEDEN, alsmede van CHEMISETTES, BOORDJES, en verder al wat tot dit vak behoort.

Eene veeljarige ondervinding in dit vak doet haar hopen op de gunst harer Stadgenooten; zij hoopt zich die gunst, zoo door nette uitvoering als matigen prijs, waardig te maken.

BREDA, 25 Augustus 1853.

J. BEEN, Bloemist van Rotterdam,

maakt aan zijne Begunstigers bekend, dat hij met zijne Collectie BLOEMEN en BLOEMBOLLEN blijft uitgepakt tot Maandag middag den 29. dezer, aan de Haven. Belooft eene prompte en soliede bediening.

, De BURGEMEESTER van *Zevenbergen* maakt bekend, dat de gewone **KERMIS** binnen deze Gemeente een aanvang zal nemen op *Zondag den 28. Augustus* 1853, terwijl de **PAARDEN-** en **BEESTENMARKT** zal worden gehouden op *Woensdag den 31. Augustus daaraanvolgende*, zullende daarop alle HAZARDSPELEN, RIJFELAARS enz. ten strengste worden geweerd.

De Burgemeester voornoemd,
D. NELEMANS Jz.

, Op *Dingsdag den* 11. *October* 1853, des voormiddags ten 10 ure, zal ter Openbare Teregtzitting van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, zitting houdende in het Paleis van Justitie aldaar, in de Katerstraat, wijk D, N°. 74, de toewijzing plaats hebben van:

Een HUIS, SCHUUR, ERF en TUIN, staande en gelegen te *Oosterhout*, kadastraal bekend Sectie S, N°. 819, Huis, Schuur en Erf, groot 4 Roeden, 20 Ellen, en N°. 820, Tuin, groot 5 Roeden, 70 Ellen.

En zulks ten verzoeke van den Heer ANTONIUS WILLEBRORDUS SMITS, Bierbrouwer, wonende te *Oosterhout*, woonplaats gekozen hebbende ten huize van den Heer CASPARUS BEKKERS, Procureur bij de Regtbank voornoemd, wonende te *Breda*, Ginnekenstraat, Wijk B, N°. 86, die als zoodanig bij Geregtelijke Uitwinning den Verkoop vervolgt;

Ten laste van MARIA THERESIA PIERSON, Weduwe van HERMANUS STADHOUDERS, Landbouweresse, wonende te *Oosterhout*.

De Procureur van den Executant,
BEKKERS.

UIT DE HAND TE KOOP:

Een **BUITENPLAATS** met twee HEERENHUIZEN, twee LANDBOUWERSWONINGEN met STALLINGEN en VOORRAADSCHUREN, BLOEM- en MOESTUIN beplant met vele soorten van fijne VRUCHTBOOMEN, Engelsch aangelegd BOSCH en PLANTAGE, VISCHVIJVERS, WANDELDREVEN en LANEN, BOUW- en WEILANDEN, alles beplant met EIKEN-, BEUKEN- en andere BOOMEN, benevens SCHAARHOUT-GEWASSEN, te zamen groot 22 Bunder, 21 Roeden, 10 El, aan malkanderen zeer aangenaam gelegen onder de Gemeente *'s Princenhage*, 1/4 uurs van het Dorp en 1/2 uurs van de Stad *Breda*, en alwaar achter langs dit goed de Spoorweg van *Breda* op *Antwerpen* in aanleg is.

Nadere onderrigting te bekomen met *franco* Brieven ten Kantore van den Notaris K. H. BODE te *'s Princenhage*.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER *NEDERLANDEN*.

RENTAMBT NIERVAART.

De RENTMEESTER zal als daartoe gemagtigd op *Vrijdag den* 2. *September* 1853, *voormiddags ten tien ure*, ten Raadhuize van *Klundert*, aan den minstinschrijvende in het openbaar

AANBESTEDEN:

Het BOUWEN van **TWEE TOLHUIZEN** met toebehooren, langs den Grindweg van *Klundert* in de rigting naar de *Roode vaart*, met LEVERING der BENOODIGDE MATERIALEN, in één Perceel.

Bestek en Voorwaarden liggen ter lezing ten Stadsherberge in de *Klundert* en ten Kantore van den Rentmeester, bij wien, alsmede bij den Provinciale Opzigter A. KLOPPERT te *Standdaarbuiten*, alle inlichtingen te bekomen zijn. Aanwijzing in loco zal op *Donderdag den* 1. *September* 1853 worden gedaan.

KLUNDERT, den 17. Augustus 1853.

De Rentmeester
F. H. H. BORRET.

DEPARTEMENT VAN FINANCIËN.

BESTUUR DER DOMEINEN.

PROVINCIE *NOORD-BRABANT*.

Op *Maandag den* 19. *September* 1853 *en volgende dagen*, des voormiddags ten 10 ure, zal, in het Koffijhuis van J. G. SPRENGERS, op de *Groote Markt* te *Breda*, ten overstaan van den Notaris Mr. F. R. VAN NAERSSEN, worden overgegaan tot de OPENBARE VEILING van 140 perceelen **LANDERIJEN, VISSCHERIJEN, GEBOUWEN, ERFJES, RIJSGRONDEN** langs de Groote Wegen, enz. enz. en 154 Kavels **HEIDEGRONDEN** bevattende 1875 Bunders, gelegen onder de Kantoren *Breda*, *Bergen-op-Zoom* en *Oudenbosch*, breeder bij Billetten en Catalogus omschreven, liggende de Voorwaarden ter lezing ten Kantore van den Ontvanger der Domeinen te *Breda*, van voornoemden Notaris aldaar, en van de Ontvangers der Registratie te *Eindhoven*, *Oosterhout*, *Oudenbosch*, *Zevenbergen* en *Bergen-op-Zoom*, terwijl bovendien de Algemeene voorwaarden, waarop 's Rijks Domeinen worden vervreemd, ter lezing liggen ter Griffie van ieder Provinciaal Gouvernement en ten Kantore van ieder Directeur der Registratie en Domeinen.

De Ontvanger der Domeinen,
P. SIX.

2de ZITDAG.

Mr. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal op *Donderdag den* 1. *September* 1853, des namiddags ten 6 ure, ten Huize en Herberge van Mej. de Wed. KWISTHOUT, in *den Zandberg* onder *Teteringen*, in het openbaar **VERKOOPEN**:

1°. Eene zeer wel ter neering staande HUIZINGE en ERVE, op de oostzijde van de Ginnekenstraat binnen *Breda*, Wijk A, N°. 34, Kadaster Sectie B, N°. 946, ter grootte van Eene Roede, 50 Ellen.
In gebruik te aanvaarden met 1°. *Mei* 1854, als zijnde tot dien tijd verhuurd om ƒ 240. 's jaars.

Gemelde HUIZINGE is te bezigtigen den 30 en 31 Augustus 1853, van des voormiddags 10 tot des middags 12 ure en van des namiddags 3 tot des namiddags 5 ure.

2°. Twee HUISJES of WONINGEN, staande en gelegen als voor, naast elkander in den Gang, achter den Eersten Koop, Wijk A, N°. 39 en 40, Kadaster Sectie B, N°. 951 en 952, ter grootte van 58 Ellen.
In gebruik te aanvaarden met 1°. *Mei* 1854, als zijnde tot dien tijd verhuurd om 95 cents in de week.

Voornoemde HUREN komen ten behoeve van de Koopers, te rekenen van 1°. October 1853.

BEKENDMAKING.

De DIRECTEUR der BANK van LEENING te *Breda*, zal, op last der Commissie van Administratie dier Beleenbank, op *Woensdag den* 21. *September e. k.*, in het Lokaal der Bank publiek doen VERKOOPEN

De **VERSTANE PANDEN** van de maanden *April*, *Mei* en *Junij* 1852; zullende die Goederen daags te voren voor een ieder ter bezigtiging worden gelegd.

Gemelde Panden zullen alsnog gelost, of de interessen der daarop beleende Sommen aanbetaald kunnen worden uiterlijk tot en met *Dingsdag den* 13. *September* bevorens.

P. J. J. MICHIELSEN.

AVIS MÉDICAL.

, Le Docteur SAMUEL LA' MERT, membre de l'Université d'Edimbourg, membre honoraire de la Société Médicale de Londres, etc., etc., Auteur de LA PRÉSERVATION PERSONNELLE, et de LA SCIENCE DE LA VIE, a l'honneur d'informer les personnes qui désirent le consulter sur les différents désordres des Organes humains et sur les cas de Débilité nerveuse, de Faiblesse locale et générale que chaque jour il reçoit à sa résidence

37 BEDFORD SQUARE, A LONDRES.

Les heures fixées sont de 11 heures du matin à 2 heures de l'après midi. Prix de la consultation 25 francs soit personnelle, soit par correspondance. — Le secret est inviolable et les lettres rendues sur réclamations. — Les médicaments nécessaires sont expédiés avec sécurité, dans toutes les parties du monde.

Toutes les lettres adressées au Docteur LA MERT devront être *affranchies*, et contenir, pour obtenir une Consultation 1 Lstr. (un livre sterling), ou un bon de *vingt-cinq francs*, sans cette formalité, les lettres, quoiqu affranchies, *resteront* sans réponse.

LA PRÉSERVATION PERSONNELLE est illustrée de quarante figures coloriées, sur l'anatomie, la physiologie et les maladies des organes humains, prix sous enveloppe 5 francs, franco 5 fr. 50 c.

LA SCIENCE DE LA VIE, secret pour vivre longtemps, avec portrait et planches, prix 4 fr., franco 4 fr. 50 c.

Tous les exemplaires, non revêtus de la signature de l'auteur, doivent être considérés comme contrefaçons, et le public est prié de ne leur accorder aucune confiance.

, **AVIS IMPORTANT.**

Des contrefaçons dangereuses de médicaments du Docteur SAMUEL LA MERT étant faites et débitées, il croit devoir déclarer, qu'il n'a point d'agent en Hollande pour les médicaments, et prie instamment les malades de se méfier du trafic illégal de ces spéculateurs qui ne reculent devant rien pour arriver à leur but, et compromettent la santé des Patients. Le Docteur SAMUEL LA MERT expédie directement d'Angleterre les médicaments requis, et déclare faux tout ceux débités sous son nom.

Nota. Ses deux ouvrages se trouvent en vente chez les *HÉRITIERS DOORMAN*, à *la Haye*; chez *H. T. HENDRIKSEN*, Hoogstraat à *Rotterdam*; chez *D. TORMIJN*, libraire, Leidsche straat N°. 102 à *Amsterdam* et chez *J. D. DOORMAN*, à *Utrecht*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.